Suunnitteluosasto
Strateginen suunnittelu
Helsinki 12.6.2015

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

Valiokuntakuuleminen 16.6.2015

PUOLUSTUSVOIMIEN SUORITUSKYVYN MATERIAALINEN KEHITTÄMINEN

Puolustusvoimien ja puolustusjärjestelmän suorituskyvyn pitkäjänteinen ja johdonmukainen kehittäminen suunnitellaan strategisen suunnittelun prosessissa neljän vuoden suunnittelukierrolla. Suunnittelu on kytketty eduskuntakausiin, jolloin keskeisinä suunnittelua ohjaavina asiakirjoina ovat hallitusohjelmat sekä turvallisuus- ja puolustuspoliittiset selonteot.

Suorituskyvyn materiaalisen kehittämisen suunnittelun lopputuotteena on 12 vuoden suunnitelma kehitettävistä, ylläpidettävistä ja luovuttavista suorituskyvyistä resursseineen ja seurannaisvaikutuksineen ottaen huomioon myös puolustusyhteistyön. Suorituskyvyn materiaalisen kehittämisen keskeinen resurssi on puolustusmateriaalimäärärahat (mom 18), joilla toteutetaan suunnitelmallisesti suorituskykyhankkeiden mukaiset puolustusmateriaalihankinnat.

Suorituskyvyn materiaalinen kehittäminen on pitkäjänteistä työtä suunnittelusta toimeenpanoon ja operatiivisen käytettävyyden saavuttamiseen kestäen hankkeesta riippuen 8-15 vuotta. Äkillisten ja pitkäkestoisten resurssimuutosten vaikutus on kumulatiivinen. Edellisen hallitusohjelman määrärahaleikkaukset aiheuttivat suunnittelukauden hankkeiden leikkauksia ja myöhentämisiä sekä kokonaisten hankkeiden peruuntumisia. Samalla suorituskykyjen kehittäminen myöhentyi eikä käytöstä poistuvien järjestelmien korvaamista ole kyetty toteuttamaan täysimääräisesti.

Puolustusvoimien suorituskykyvaatimukset perustuvat Puolustusvoimien tehtäviin sekä turvallisuusympäristöön. Suorituskykyjen kehittämisen tämänhetkisessä suunnittelussa on otettu huomioon turvallisuusympäristössä viime aikoina tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat Puolustusvoimien suorituskykyvaatimuksiin korostaen nykyistä korkeampaa valmiutta, kaukovaikuttamis- ja kyber-suorituskykyjä sekä nykyistä parempaa joukkojen varustamistasoa.

Tällä hetkellä suunnitellaan suorituskykyjen materiaalista kehittämistä vuosina 2017–2028. Keskeinen suunnitteluperuste on puolustusmateriaali-investointien resurssitaso. Materiaalisten suorituskykypuutteiden[1] korjaamiseen tarvittava lisärahoitus on nyt kirjattu hallitusohjelmaan 2015 ja sen yksityiskohtainen käyttö vuosina 2017–2020 suunnitellaan osana syksyn kehysehdotuksen laadintaa. Keskeisimpinä toimenpiteinä kehysehdotuskaudella ovat vara-osa- ja ampumatarvikevajeen korjaaminen, johtamisjärjestelmän rakentaminen, kyberpuolustuskyvyn kehittäminen sekä joukkojen varustamisasteen nostaminen.

[1] Parlamentaarisen selvitysryhmän loppuraportti ”Puolustuksen pitkän aikavälin haasteet”, Eduskunnan julkaisu 3/2014, 1.10.2014

Materiaali-investointiresurssien tasokorotus mahdollistaa puolustuskyvyn ylläpitämisen 2020-luvulle. Jo tällä vuosikymmenellä tulee kuitenkin tehdä päätökset merivoimien poistuvan taistelualuskaluston sekä ilmavoimien poistuvan HN-kaluston suorituskykyjen korvaamisesta. Nämä ratkaisut edellyttävät erillisrahoituksen puolustusmateriaalimäärärahojen tasokorotuksen lisäksi.

Puolustusvoimauudistuksen jälkeen Puolustusvoimat on toimintakyvyn kannalta minimitasolla niin rauhan kuin sodan ajan kokoonpanojen osalta. Toiminnan taso on saatu palautettua puolustusvoimauudistuksen tavoitteiden mukaisesti; maastovuorokaudet, kertausharjoitusvuorokaudet, alusvuorokaudet ja lentotunnit ovat vuoden 2011 tasolla. Puolustushallinnon esitystä toimintamenomäärärahojen tasokorotusta valmiuden kehittämiseksi ei ole otettu huomioon hallitusohjelmassa. Hallitusohjelmassa on Puolustusvoimien toimintamenomäärärahoihin suunniteltu leikkaus, joka vaarantaa saavutetun toiminnan tason. Leikkaus voidaan kompensoida vain siirtämällä materiaali-investointirahaa toiminnan puolelle. Tällöin vaarannetaan suorituskyvyn materiaalinen kehittäminen ja kavennetaan merkittävästi mahdollisuuksia korjata suorituskykypuutteita.

Puolustuskykymme perusta on tehtävien edellyttämä puolustusratkaisu sekä sen vaatima joukkomäärä ja varustus. Toimintaympäristö edellyttää Puolustusvoimien suorituskyvyn materiaalista kehittämistä, jossa ensisijaisesti joukkojen taistelunkestävyyteen ja valmiuteen liittyviä puutteita tulee vähentää. Edellytyksenä tälle on Puolustusvoimien resurssitason turvaaminen parlamentaarisen selvitysryhmän loppuraportin ja hallitusohjelman 2015 runkoasiakirjan linjausten mukaisesti.